Signed By: Bruinsma, W. <w.bruinsma@waadhoeke.nl>
26/04/2022 16:07:32 CEST
ID: c101bebe-6114-4f39-a25e-0b435963ec49
Auth: Scribble

Jaarstukken 2021

Signed By: Waanders, M.C.M. <m.waanders@waadhoeke.nl>
26/04/2022 16:34:34 CEST
ID: c101bebe-6114-4f39-a25e-0b435963ec49
Auth: Scribble

recreatieschap
marrekrite

Jaarverslag 2021

Montessa

Inhoud

1. Programmaverantwoording 10

Beleidskader 11
1.1 Programma Bedrijfsvoering 15
1.2 Programma Waterrecreatie 17
1.3 Programma Landrecreatie 19
1.4 Programma Baggeren 20
1.5 Programma Ontwikkelingen 21
1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers 23

2. Paragrafen 28

2.1 Lokale heffingen 29
2.2 Weerstandsvermogen 29
2.3 Onderhoud kapitaalgoederen 34
2.4 Financiering 38
2.5 Bedrijfsvoering 39
2.6 Verbonden partijen 40
2.7 Grondbeleid 40

3. Jaarrekening 2021 43

3.1 Balans per 31 december 2021 44
3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 45
3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2021 48
3.4 Programmarekening 2021 62
3.5 Toelichting en verschillenanalyse op de programmarekening 2021 64
3.6 Overzicht incidentele baten en lasten 68
3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT) 70

4. Controleverklaring Bentacera 75

Bijlagen bij de jaarstukken 2021 81

1

Programma-verantwoording

Beleidskader

Al vele tientallen jaren beheert Recreatieschap Marrekrite in de provincie Fryslân de toeristische basisinfrastructuur op *water* en *land*. Opgericht in 1957 was onze focus de eerste 55 jaar exclusief gericht op het realiseren van meer natuurligplaatsen voor de watersport. Inmiddels beheren we op 400 plekken in de provincie 700 aanlegvoorzieningen (damwanden, steigers en MarBoeien). Opgeteld gaat het om een enorme capaciteit, zo'n 33 km.

In 2012 werd ons takenpakket verbreed door de toevoeging van het domein "landrecreatie". Hierdoor kwamen we in de bijzondere situatie dat – op Ooststellingwerf en de Waddeneilanden na – alle Friese gemeenten deelnemers zijn in het recreatieschap.
Naast de verantwoordelijkheid voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken (en overige routestructuren), kregen we ook de opdracht om te inventariseren welke recreatieve routes er in Fryslân allemaal zijn (beheer routedatabase). Na jaren van relatieve stilte wordt de ontsluiting van deze routes de laatste tijd voortvarend opgepakt. Met financiering vanuit het programma Gastvrij Fryslân is er in dit belangrijke veld nu een tijdelijke projectleider "dagrecreatieve netwerken" aan de slag in dit belangrijke veld. Merk Fryslân en de toeristische regio-organisaties zijn daarbij de cruciale spelers. Maar ook Marrekrite is nauw betrokken, zij het iets meer op de achtergrond en faciliterend.

Los van de bovenstaand genoemde taken, heeft Marrekrite ook de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden. Het schap verricht deze taken als GR (Gemeenschappelijke Regeling) namens haar deelnemers, de provincie Fryslân en de Friese gemeenten. Formeel is Ooststellingwerf geen lid, maar met deze gemeente worden wel nauwe banden onderhouden. Samengewerkt wordt er tevens met de Groninger gemeente Het Hogeland, namelijk ten aanzien van de ligplaatsen aan de oostzijde van het Lauwersmeer.

Onze werkzaamheden hebben tot doel een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar even-

goed als service en ontzorging richting inkomende gasten (*toeristen*).

Wat heeft het per saldo gekost?

	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	2.317.429	2.656.719	2.131.668	2.375.654
Lasten	-2.097.877	-2.594.330	-2.076.686	-1.953.009
Saldo (voor bestemming)	219.552	62.389	54.982	422.644
Onttrekking uit reserves	-	76.000	76.000	-
Saldo na bestemming	219.552	138.389	130.982	422.644

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programmarekening

Wat hebben we in 2021 per programma gedaan?

Net als 2020 was 2021 voor Marrekrite andermaal een bijzonder jaar. De pandemie bleek toch langer te duren dan we allemaal vreesden en dat feit werkte in alles door. De uitzonderlijke extra drukte die we in het eerste coronajaar (2020) zagen, herhaalde zich in 2021 weliswaar niet in dezelfde mate, toch was het nog altijd flink drukker dan in de jaren vóór de pandemie. Met enige voorkennis over hoe het zou kunnen lopen, hadden we nu extra wimpels ingekocht, in plaats van minder, zoals in eerdere jaren de gewoonte was. Dat was achteraf gezien verstandig. Er is opnieuw goed verkocht.

Een groot verschil met de afgelopen jaren – zeker ook met 2020 – was dat het in 2021 aanmerkelijker kouder en natter was. Het was bovendien een jaar met veel weersextremen. De effecten hiervan zijn onmiskenbaar. Veel sterker dan vroeger het geval was, zien we de weersomstandigheden nu direct in de recreatie terug. We horen dat geluid bijvoorbeeld vanuit de verhuurbranche of de horeca aan zee (strandpaviljoens). Mensen leven tegenwoordig aan de hand van hun telefoon en dus ook met het weer van het moment. Zonder het zich te beseffen,

maakt men in steeds grotere groepen dezelfde keuzes, met het gevolg is dat de uitersten worden uitvergroot. Het wordt dus opeens extra druk als het mooi weer is, terwijl het snel erg rustig wordt als het weer verslechtert. Paradoxaal genoeg is het hebben van controle tegenwoordig dus een kwestie van niet zo ver vooruit plannen.

Hoewel het gemiddeld gezien wat rustiger was in het buitengebied dan een jaar eerder, zagen we in 2021 nog altijd een verhoogde recreatiedruk, met duidelijke uitschieters afhankelijk van het weer. Marrekrite bevond zich met *varen*, *fietsen* en *wandelen* opnieuw in het hart van de buitenactiviteit.

1.1 Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

2021 gaat voor Marrekrite de boeken in als een -sociaal gesproken- arm jaar. Door de corona-pandemie werd er veel op afstand gewerkt. De collega's zagen elkaar niet zoveel in levende lijve en ook het contact met onze vrijwilligers leed erg onder de situatie. Er was begrip voor deze gedwongen individualiteit, maar leuk en prettig was het daarmee nog niet.

In 2021 hebben we één SW-medewerker, die de afgelopen jaren via Empatec gedetacheerd was, in vaste dienst genomen. Helaas werden we in de loop van 2021 ook geconfronteerd met het feit dat onze officemanager voor langere tijd uitviel vanwege ziekte. Hierdoor hebben we een tijdelijke kracht moeten aantrekken, die het werk overigens uitstekend heeft opgepakt.

Voor het overige was het een relatief stabiel jaar, waarin we vooral qua werkzaamheden op het domein water een flinke inhaalslag hebben kunnen maken. Verder zijn er in allerlei uiteenlopende projecten met name veel voorbereidende werkzaamheden verricht, die in de komende jaren pas tot concrete resultaten zullen leiden. Doordat de meeste zaken gewoon doorliepen, oogde het wellicht allemaal wat rustiger dan anders, maar er is onverminderd hard gewerkt. Wij zijn gewend op creatieve manier invulling te geven aan de uitvoering van onze werkzaamheden, wat de afgelopen jaren tot veel efficiëntie en effectiviteit heeft geleid. Het risico dat hierbij om de hoek komt kijken is dat deelnemers dit als vanzelfsprekend kunnen gaan zien, ook nu de rek en ruimte er echt wel uit lijkt te zijn.

In de toekomst zullen wij sneller en vaker moeten aangeven wat we wél aankunnen en wat niet, en wat dit voor de planning van de werkzaamheden betekent. Onze medewerkers geven dit ook in hun jaargesprekken aan.

In de buitendienst hebben we in 2021 wederom flinke stappen gezet. We zijn met de gemeente Leeuwarden en Omrin overeengekomen dat we stoppen met de zogenaamde “maandagronde”. Na de herindeling van Boarnsterhim haalde Marrekrite, als betaalde dienst, het recreatie-afval op bij ongeveer 220 arken rondom Grou en Earnewâld. Dit vroeg veel van onze organisatie op het vlak van materieel en mensen. Met ingang van 2022 hebben we de maandag dus ook beschikbaar voor onze eigenlijke taak, het ophalen van recreatie-afval bij onze ligplaatsen in het buitengebied. De schipper op de milieuboot kan voortaan gaan bijspringen bij zijn collega’s in het groenwerk, in plaats van andersom, zoals voorheen vaak voor kwam.

Doordat één van onze medewerkers groen bovendien afgelopen april volledig heeft meegedraaid op de milieuboot, zijn we ook van de kwetsbaarheid af, dat er maar één medewerker op dit schip kon varen. De medewerkers in de buitendienst kunnen elkaar dus voortaan makkelijker over en weer vervangen. Met slechts 9 mensen (8,14 fte in 2021) in vaste dienst en een enkele inhuurkracht hiernaast, bestaat ons team uit veel eenlingen met ieder zijn/haar een eigen, unieke functie. Dit maakt iedereen een belangrijk lid van het team en in zekere zin onmisbaar. Het is dus zaak steeds te blijven bekijken hoe we aan de reductie van die kwetsbaarheid kunnen werken. En af en toe even een pas op de plaats te maken om te kijken hoe ingezette veranderingen en wijzigen in de praktijk gaan werken.

Wat heeft het gekost?

Bedrijfsvoering	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	725.000	700.000	500.526	738.688
Lasten	-855.480	-855.480	-734.010	-822.937
Saldo (voor bestemming)	-130.480	-155.480	-233.485	-84.248

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programma-rekening

1.2 Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat allerlei vormen van landrecreatie voor Fryslân steeds belangrijker worden, is de watersport nog altijd meest dominante kolom binnen ons toeristische imago. Marrekrite ziet die dominantie terug in de bestemming van de middelen. Het overgrote deel van onze investeringen betreft nieuwe aanlegvoorzieningen: steigers, damwanden en MarBoeien. Marrekrite onderhoudt ongeveer 700 vrije aanlegvoorzieningen op circa 400 locaties in Fryslân. Duizenden boten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen op welke prachtige plek zij nu weer gratis gaan aanleggen. Deze enorme voorraad is het resultaat van 65 jaar stabiel beleid met het doel het afmeren voor de watersport in Fryslân naar een steeds hoger niveau te brengen. Met een klein team en ondersteund door een trouwe ploeg vrijwilligers, zorgen we er dag in dag uit voor dat onze mooie plekken in de natuur niet alleen goed verzorgd en veilig zijn, maar ook dat het gras wordt gemaaid, dat struiken en bomen tijdig worden gesnoeid en het recreatieafval wordt opgehaald.

Nog altijd ontwikkelen we ieder jaar nieuwe ligplaatsen en kijken we naar adequate vervanging van bestaande steigers en damwanden. Daarbij ligt onze focus op kwalitatief hoogstaande en duurzame aanlegvoorzieningen. Dat we hier goed in slagen blijkt uit de vele positieve feedback die wij krijgen. Onze focus op kwaliteit leidt op termijn bovendien tot een flinke verlaging van onze beheer- en onderhoudskosten. Het mes van kwaliteit snijdt aan twee kanten.

Steigers en damwanden

Ook 2021 was, net als 2020, een jaar van grote slagen waar het ging om de herbouw en vervanging van aanlegvoorzieningen. Meest in het oog springend was de totale herinrichting van het eiland Langehoekspôlle op De Fluezen. Niet alleen zijn de damwanden in de binnenhaven vervangen, tevens is er aan de zuidelijke zijde van het eiland een nieuwe invaart gegraven. Verder is er een strandje gecreëerd en, naar een idee van een watersporter, een uitkijkheuvel gemaakt. We vonden het spannend hoe op al deze zaken zou worden gereageerd. Het eiland, in de volksmond ook wel “het Konijneneiland” genoemd, is misschien wel de bekendste

Marrekriteplek en voor velen ook heel dierbaar. Met name de keuze om hier een extra invaart te maken was spannend. Hier hebben we voor gekozen om de haven beter bereikbaar te maken en tegelijk proberen we op deze wijze het neerslaan van slib tegen te gaan. In aanvulling hierop hebben we ook veel energie gestoken in het realiseren van een slibvang aan de oostzijde van het eiland, iets dat in 2022 afgerond moet worden.
Door het graven van de zuidelijke invaart is het eiland in tweeën gedeeld, dat wil zeggen, aan de zuidoostelijke zijde is een klein stukje van het oude eiland afgesneden. Hier is zodoende een kleiner, tweede eilandje ontstaan. Hoewel het nieuwe eilandje geen officiële naam heeft gekregen, spreken we intern over de Lytse Pôlle. Wat de reacties vanuit de watersport betreft, we zijn overstelpt met complimenten over het project. Daar zijn we trots op.

Het werk aan de Langehoekspôlle viel op, maar stond bepaald niet op zichzelf. In 2021 hebben we veel werken, die in 2020 al waren opgestart, kunnen afronden. Daarnaast zijn er ook diverse nieuwe werken opgestart. Een klein deel daarvan was aan het einde van het jaar nog niet (helemaal) klaar en wordt qua afronding naar 2022 doorgeschoven. Eind 2021 konden we zodoende, na jaren van extra inspanning, eindelijk concluderen dat we inmiddels aardig bij zijn. Vrijwel nergens in de provincie ligt meer een voorziening die acuut aan reparatie toe is. De lijst nog te vervangen voorzieningen wordt steeds korter en overzichtelijker. We zijn inmiddels “in control” en dat is prettig.

MarBoeien

2021 was een rustig jaar op het vlak van onze MarBoeien (afmeerboeien). We weten inmiddels wat goed werkt en wat niet, als we boeien plaatsen. Daarbij is één van de belangrijke lessen dat we de boeien elke 2 jaar moeten lichten om het “onderwaterwerk” (kettingen, ankers, ed.) te controleren. Dit staat voor 2022 weer in de planning.

Húskes

De pilot rondom de drie Húskes die wij in beheer hebben, is inmiddels afgerond. In 2021 hebben we, lerende van de pilot, veel energie gestoken in een plan voor een vervolg, dat in 2022 moet leiden tot definitieve besluitvorming (Vuilwaterplan Fryslân). De kern van dit plan is de ambities rond schoon water en gastvrijheid aan elkaar te koppelen en een goed

functionerend inzamelnetwerk te maken in het buitengebied. Marrekrite zou als uitvoerende organisatie kunnen zorgen voor de realisatie van dit plan, alsmede voor het hierop volgende beheer en onderhoud.

Net als in voorgaande jaren lagen de Húskes het afgelopen seizoen afgemeerd aan de Marchjepôlle, aan de Noarder Alde Wei en nabij Gaastmeer op de Grutte Gaastmar. Zoals eerder gemeld blijken de toiletten op de Húskes een goede voorziening voor de vele mensen in open boten die geen toilet aan boord hebben. We zien dat onze innovatieve en volledig zelfvoorzienende rioolwaterzuiveringen langzaam de dubbele functie beginnen te krijgen die wij voor ogen hadden: 1) zorgen dat mensen hun vuilwater niet langer overboord pompen, en 2) zorgen dat mensen hun behoefte ook niet in de vrije natuur (op onze ligplaatsen) doen.

Wat heeft het gekost?

Waterrecreatie	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	1.082.324	1.107.324	1.093.995	1.092.938
Lasten	-782.091	-813.254	-774.078	-761.792
Saldo (voor bestemming)	300.233	294.070	319.917	331.146

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programma-rekening

1.3 Programma Landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

We hebben in 2020 het onderhoud aan de knooppuntnetwerken (fietsen en wandelen) opnieuw aanbesteed: het nieuwe contract is ingegaan in 2021. De werkzaamheden zijn naar tevredenheid door de aannemer uitgevoerd. We zijn geen onverwachte zaken tegengekomen. Beide netwerken zijn op een aantal locaties, onder andere rondom de nieuwe TOPs, verder verbeterd met nieuwe trajecten.

Voor de start van het seizoen 2021 is de tweede druk van de kaarten van het fietsnetwerk ontwikkeld. Ook in dit jaar liep de verkoop van zowel de fiets- als wandelkaarten via de regiomarketingorganisaties en onze eigen verkooppunten erg goed. Twee delen van de wandelkaarten zijn inmiddels ook toe aan de tweede druk.
Verder heeft Marrekrite zitting in de Stuurgroep Dagrecreatieve Netwerken, één van de opgaven uit het provinciale uitvoeringsprogramma Gastvrij Fryslân 2028. Ook op uitvoerend niveau wordt veel samengewerkt om nieuwe routes via de knooppuntnetwerken te laten lopen.
Daarnaast hebben we een goede start gemaakt met het TOP-netwerk Fryslân, de Toeristische Overstappunten. We verantwoorden deze baten en lasten onder het programma Ontwikkelingen. Een uitgebreidere toelichting vindt u daar.

Wat heeft het gekost?

Landrecreatie	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	189.232	189.232	198.132	214.288
Lasten	-296.889	-296.889	-275.556	-264.532
Saldo (voor bestemming)	-107.657	-107.657	-77.424	-50.243

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programmarekening

1.4 Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

Tegen het einde van 2020 hadden we ons Plan van Aanpak Baggeren gereed en konden we het bestuur vragen hierover te besluiten. Dat resulteerde erin dat we voor het jaar 2021 – voor de laatste keer - nog konden beschikken over het “oude” budget, namelijk € 144.000. Het grootste deel hiervan hebben we gebruikt om onze ligplaatsen aan de Dokkumer Ie weer goed op diepte te brengen. Dit vaarwater is een belangrijke verbinding voor dieper stekende schepen. Bij de tussentijdse rapportage is het budget overigens verhoogd met € 50.000 vanwege noodzakelijke voorbereidingen voor 2022.

In de komende jaren wordt het budget voor baggeren meer dan verdubbeld. Dat is nodig om de ontstane achterstand in het onderhoud “onder water” op te vangen. Dat impliceert dat Marrekrite ook op dit terrein, als laatste van onze taakvelden, projectmatiger gaat werken. Dat betekent dat we het oude “piepsysteem” achter ons laten en onderhoud gaan plegen volgens vastgestelde cycli.

Wat heeft het gekost?

Baggeren	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	144.417	144.417	144.417	144.417
Lasten	-144.417	-194.417	-204.314	-92.789
Saldo (voor bestemming)	-107.657	-50.000	-59.897	51.628
Onttrekking uit reserve Baggeren	-	50.000	50.000	-
Saldo na bestemming	-	-	-9.897	51.628

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programmarekening

1.5 Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

In 2021 hebben we flink gas gegeven met het realiseren van het TOP-netwerk Fryslân. TOP staat voor Toeristisch Overstappunt. Op deze plekken kunnen mensen beginnen aan (en eindigen met) hun zwerftocht op de fiets of te voet. Het is een logisch startpunt voor routegebonden recreatie, waar voldoende parkeerruimte is, maar bij voorkeur ook horeca en toiletvoorzieningen. Waar mogelijk wordt een TOP nabij ligplaatsen gerealiseerd.
Eind 2021 hebben we 10 TOPs gerealiseerd, terwijl er een flink aantal bijna af is. Het TOP-project vraagt onverwacht veel tijd en aandacht. Aangezien we geen additionele middelen hebben gevraagd voor de regie, betekent het in de praktijk dat we dit project met eigen mensen realiseren en daarin lijken we iets te ambitieus

geweest. Het kost ons de inzet van ongeveer 1 fte, waardoor we slechts 24 uur op het domein “land” overhouden. Een deel van die uren dient echter aan andere zaken te worden besteed (beleid, kwaliteit, communicatie). Kortom, het is niet zo vreemd dat we op het vlak van de landrecreatie moeite hebben op tijd te leveren wat wij graag zouden willen. Inmiddels hebben we overigens wel wat incidentele extra middelen gekregen van de provincie die we kunnen aanwenden voor projecten als de Inventarisatie Landpaden en de pilot camperbeleid. Hiermee kunnen we externe uren en capaciteit inkopen. We zullen voortaan de regie van dit soort projecten beter in onze calculaties mee moeten nemen.
In opdracht van provincie Fryslân hebben we het afgelopen jaar gewerkt aan een inventarisatie van landpaden in de provincie. Het doel van deze inventarisatie is inzicht krijgen in de mogelijkheden om weer een Landpadenregeling en bijbehorende WA-verzekering in het leven te roepen. Tot 2013 heeft een dergelijke regeling bestaan, waardoor er meer onverharde wandelpaden over agrarisch en particulier terrein gerealiseerd konden worden. De inventarisatie wordt begin 2022 afgerond, waarna de besluitvorming plaats kan vinden.
In samenwerking met VVV Waterland van Friesland, de provincie Fryslân en de gemeenten Súdwest-Fryslân en De Fryske Marren is een pilot opgezet om een aantal pontjes langer door te laten varen en zo het fiets- en wandelseizoen te verlengen. De pilot liep tot en met de kerstvakantie. Marrekrite heeft borden met informatie over de langere openingstijden ontwikkeld en geplaatst.

Eind 2021 is een projectleider gezocht voor de uitvoering van de pilot camperbeleid. De projectleider camperbeleid zal de werkzaamheden in 2022 uitvoeren.
Tot slot hebben we, in samenwerking met de provincie, afgelopen jaar de mogelijkheden voor een (digitaal) waterknooppuntnetwerk verder verkend. In 2022 zullen we dit onderzoek afronden.

Wat heeft het gekost?

Ontwikkelingen	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	11.456	350.746	128	5.125
Lasten	-7.000	-422.290	-76.250	-
Saldo (voor bestemming)	4.456	-71.544	-76.122	5.125
Onttrekking uit reserve BIOR	-	26.000	26.000	-
Saldo na bestemming	4.456	-45.544	-50.122	5.125

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programmarekening

1.6 Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

Zoals eerder al is opgemerkt was ook 2021, in navolging van 2020, sociaal gesproken een nogal mager jaar. Wij hebben de vrijwilligers vanwege de coronacrisis helaas weer niet als groep bij elkaar kunnen brengen. Wij probeerden hen wel steeds goed te informeren via mails en nieuwsbrieven en via een incidenteel telefoontje of bezoekje. Aan het einde van het jaar hebben we onze dank bovendien kenbaar gemaakt via een extra attentie en een bedankbrief. Kortom, we deden wat we konden, maar “gezellig” was het niet voor de vrijwilligers en die sociale kant van de zaak is iets dat zij zeker missen. Een deel van het hele idee om vrijwilliger te zijn is immers “ergens bij te horen, één van de groep helpers te zijn”. Het is duidelijk dat juist dat soort waarden door het vereiste isolement onder druk is komen te staan. Wij zijn deze mensen daarom des te meer dank verschuldigd, nu zij juist in deze tijd hun trouw en betrokkenheid bleven tonen. Wat dat betreft was 2021 een stabiel jaar en hebben we gelukkig van niemand afscheid hoeven nemen.

Door de coronacrisis zagen we in 2020 een sterke opleving van de wimpelverkopen en van de vrijwillige donaties. In 2021 zien we een herhaling van dit beeld. Ook 2021 blijkt voor de verkoop van wimpels een uitstekend jaar. Bovendien zien we ook een duidelijke voortzetting van de groei van vrijwillige, extra bijdragen. Ook neemt het aantal vaste donateurs de laatste jaren toe. Dat is voor alle partijen prettig. Ons geeft het zekerheid, de watersporters geeft het vooral gemak en een sterker gevoel van betrokkenheid.

Wat heeft het gekost?

Wimpels e.d.	Begroting 2021	Begroting 2021 na wijziging	JR 2021	JR 2020
Baten	165.000	165.000	194.470	180.197
Lasten	-12.000	-12.000	-12.477	-10.960
Saldo (voor bestemming)	153.000	153.000	181.993	169.237

* De verschillen tussen realisatie en begroting zijn opgenomen in de toelichting op de programmarekening

2

Paragrafen

2.1 Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite kennen we geen lokale heffingen zoals bij een gemeente of provincie.

2.2 Weerstandsvermogen

Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dienen de voorzienbare en kwantificeerbare risico's zo goed mogelijk in beeld te worden gebracht. We ontwikkelen hiervoor beleid in overleg met een financiële werkgroep, bestaande uit een afvaardiging van de deelnemers. Dat hangt samen met het inzicht in onze resterende vervangingsopgaven en onze baggeropgave. Op het moment dat we deze duidelijk hebben en meerjarig financieel hebben vertaald, weten we de impact op ons huidige weerstandsvermogen en kunnen we kijken wat een adequaat niveau is voor de resterende opgaven binnen onze begroting.

We hanteren in deze jaarstukken de uitgangspunten zoals die tot nu toe golden. We beschouwen de bestemmingsreserve Baggeren (BB) als ware het een voorziening totdat we de peilacties hebben uitgevoerd, zoals gemeld in het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030 dat in november 2020 door het algemeen bestuur is vastgesteld.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing dient ten minste te worden opgenomen:

- Inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- Inventarisatie van de risico's;
- Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- Een kengetal voor:
    a. netto schuldquote
    b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
    c. solvabiliteitsratio
    d. grondexploitatie
    e. structurele exploitatieruimte *en*
    f. belastingcapaciteit (n.v.t.);
- Een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover Marrekrite beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Deze weerstandscapaciteit bestaat uit een tweetal elementen:

1. Weerstandscapaciteit in de exploitatiesfeer:
   a. onvoorzien incidenteel en structureel (n.v.t.);
   b. onbenutte belastingcapaciteit (n.v.t.).
2. Weerstandscapaciteit in de vermogenssfeer:
   a. algemene reserve.

	Jaarrekening 2021			
		01-01-2021	Mutaties	31-12-2021
A	Algemene Reserve (AR)	3.203.078	-	3.203.078
B	Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	1.346.659	-50.000	1.296.659
C	Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	190.138	-26.000	164.138
	Subtotaal reserves	4.739.875	-76.000	4.663.875
	Onverdeeld resultaat 2021	-	-	130.982
	TOTAAL EIGEN VERMOGEN	**4.739.875**		**4.794.857**

De weerstandscapaciteit van Marrekrite bedraagt, gelet op de stand van de algemene reserve, zonder het onverdeelde resultaat ultimo 2021 € 3,15 miljoen. De claim ad. € 57.000 die op de algemene reserve ligt vanuit het project Broeresleat/Rondje Snitsermar (AB-besluit november 2019) vervalt bij de resultaatsbestemming van deze jaarstukken, omdat de lasten zijn opgenomen in de jaarrekening 2021.

Beoordeling omvang van de risico's

Hoe komen we tot de benodigde weerstandscapaciteit?

Bij iedere begroting en jaarrekening actualiseren wij de risico's. We gaan na of er nieuwe risico's zijn bijgekomen en/of risico's vervallen. Van de risico's die we lopen vindt een inschatting plaats van de omvang en van de kans dat het zich voordoet. Bij het bepalen van de omvang is ook van belang of het om een structureel of een incidenteel risico gaat. Afhankelijk van de mogelijkheden om de risico's te beheersen vindt vervolgens een correctie naar beneden plaats. Alle risico's, na correctie, tellen we bij elkaar op. Dat totaal is de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicobeoordeling baseren we op de inzichten die tot en met het opstellen van de jaarrekening beschikbaar zijn. Ontwikkelingen en wijzigingen in wet- of regelgeving geven op dit moment geen aanleiding de risico's te herijken.

Zoals ook in eerdere jaarstukken is aangegeven, ligt een belangrijk risico voor een kleine organisatie als Marrekrite in de continuïteit van het personeel. De slagvaardigheid van onze kleine organisatie staat of valt met de aanwezigheid van onze medewerkers. Dat betekent dat (langdurige) ziekte, vertrek of uitval meestal een flinke financiële wissel trekt op onze organisatie. We hanteren daarom in de risicobeoordeling dat de helft van onze gerealiseerde personeelskosten als risico geldt: ook in 2021 betreft het dan afgerond € 0,3 miljoen.

Het Plan van Aanpak Baggeren 2020-2030 kent nog vervolgacties, zoals de 0-meting (peilingen) en het verloop in de komende jaren van de gemeten diepten bij de verschillende voorzieningen en de keuzes die het bestuur daarbij maakt. We hebben de jaarlijkse exploitatiekosten voor de baggeropgave vanaf 2022 in de begroting opgehoogd naar € 300.000. Gezien de stand van de bestemmingsreserve Baggeren schatten we in dat we hier geen aanvullende risico's lopen.

Omvang weerstandsvermogen

De omvang van het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio. Ratio's beschouwen we als een indicatie. De ratio voor het weerstandsvermogen berekenen we aldus (x 1000):

Weerstandsvermogen						
Ratio van het weerstands-vermogen	=	Beschikbare weerstandscpaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit	=	3.367 / 300	=	1122%

De ratio van het weerstandsvermogen moet minimaal 100% zijn om als "voldoende" te kwalificeren.

Bestemmingsreserves

In de Notitie Reserves en Voorzieningen die het algemeen bestuur in december 2019 heeft vastgesteld, is het aantal bestemmingsreserves aanzienlijk verminderd. Ook de (structurele) storting en onttrekking van de programmasaldi behoren tot het verleden.

Wat op dit moment resteert is een bestemmingsreserve Baggeren, die we behandelen als ware het een voorziening vanwege de reeds gememoreerde vervolgacties. De verwachting is dat het baggerplan de komende jaren, met het beschikbaar komen van nu nog ontbrekende data, steeds betrouwbaardere prognoses oplevert.

De onderhoudsreserve hebben we opgeheven, het onderhoud aan damwanden en steigers is met de grootschalige investeringen in de vervangingsopgave relatief beperkt. Daar waar we vroeger spaarden voor "planmatig vervangingsonderhoud" activeren we inmiddels onze investeringen. De daarmee samenhangende kapitaallasten bekostigen we inmiddels via de exploitatie. Daarmee is de noodzaak voor een specifieke onderhoudsreserve vervallen en bekostigen we het dagelijks onderhoud aan onze voorzieningen vanuit de exploitatie.

Stille en geheime reserves

Marrekrite heeft (meestal ten behoeve van de steigers en damwanden) meerdere kavels water, drassige overs en landbouwgrond in bezit. Deze gronden zijn indertijd om niet verkregen en hebben daardoor geen waardering op de balans. Dit bezit noemt men stille reserves. Op grond van BBV is het niet toegestaan deze bezittingen te herwaarderen: de (historische) verkrijgingsprijs is in dit geval de waarderingsgrondslag. Marrekrite kan een deel van dit bezit in de toekomst verkopen. In 2021 is er geen bezit verkocht. Grondslag voor verkoop is altijd een taxatie van het betreffende bezit. Een verkoopbate lichten wij toe als een incidentele bate (vanaf € 25.000) in de tussentijdse rapportage of de jaarrekening, conform de Financiële Verordening. Op de balansdatum is de omvang van de stille reserves niet bepaald.

Financiële kengetallen

Zoals we bij de introductie in deze paragraaf hebben aangegeven, zijn niet alle kengetallen voor Marrekrite van toepassing. In onderstaande tabel zijn derhalve alleen de relevante kengetallen van waarden voorzien.

Jaarstukken 2021	Jaarrekening	Begroting	Jaarrekening
Kengetallen	**2020**	**2021**	**2021**
Netto schuldquote	-52%	-67%	6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-52%	-67%	6%
Solvabiliteitsratio	88%	68%	69%
Structurele exploitatieruimte	22%	-3%	13%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft aan in welke mate sprake is van een overschot of tekort aan liquide middelen. In 2021 is sprake van een overschot aan liquide middelen, maar wel nadat een kortlopende geldlening (€ 1,0 miljoen) is aangetrokken. Zichtbaar is dat de netto schuldquote dalend is ten opzichte van vorig boekjaar. Dit beeld zien we zich in de meerjarenbegroting voortzetten.

Solvabiliteit
De solvabiliteitspositie van een onderneming of instelling geeft een beeld in welke mate zij in staat is aan haar toekomstige verplichtingen te voldoen. Het geeft de verhouding eigen vermogen en vreemd vermogen aan. De solvabiliteitpositie van Marrekrite is en blijft uitstekend, maar is wel dalend als gevolg van de aangetrokken (korte) geldlening in 2021.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte van een onderneming of organisatie is binnen de jaarrekening. Hoe hoger het kengetal, hoe beter. Deze structurele vrije ruimte is met het nieuwe financiële beleid toegenomen, omdat het rekeningresultaat bestaat uit de resultaten van alle programma's tezamen en er geen automatische storting aan, of onttrekking uit, de bestemmingsreserves meer plaatsvindt.

2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen
Als al onze ruim 600 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, hebben we circa 33 km aanlegvoorziening in de vorm van steigers en damwanden in eigendom en beheer op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we sinds eind 2020 in totaal 100 MarBoeien op het water liggen.

Containers
Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan, maar worden dan wel grotendeels afgesloten. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en – indien nodig – gerepareerd door de schipper van de milieuboot. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd.

Hier GRATIS
> Vuilwatertank legen!
Abwasser abpumpen!
> Toilet
(Wel)kom bij It Huske
TOILET
GRATIS

Werkschip (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aangeschaft. Deze schrijven we tot 2028 in 15 jaar af. Het schip ligt, vanwege de ideale locatie, sinds medio 2021 in een haven in Terhorne. Aanvankelijk besteedden we het technisch onderhoud uit, maar sinds wij beschikken over een buitenploeg met meerdere technisch goed onderlegde collega's, doen wij het meeste onderhoud aan onze schepen zelf. Ook verbouwingen en aanpassingen doen we doorgaans in eigen beheer. De echt grotere klussen, zoals het inbouwen en reviseren van motoren, besteden we wel uit, hoewel we ook daar de nodige hand- en spandiensten bij verlenen. Dat alles maakt dat wij onze 4 werkschepen tegen zeer scherpe lasten op het water kunnen houden.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (vuilcontainerboot) is eind 2013 aanschaft om met ingang van 2014 het recreatie-afval in eigen beheer te kunnen inzamelen. De verwerking van het afval is een taak van Omrin. Zoals reeds aangegeven, doen we zoveel mogelijk onderhoud aan het schip zelf. In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen. Ook de milieuboot schrijven we tot 2028 in 15 jaar af. In 2021 hebben we aanvullend groot onderhoud aan de motor van de boot moeten plegen. Daarnaast hebben we de boot ingekort, zodat deze ook met Klein Vaarbewijs 2 gevaren kan worden, waarmee de afhankelijkheid van een schipper met Groot Vaarbewijs fors is afgenomen. Vroeger moesten we regelmatig externe schippers inhuren om bij te springen, wat tot flinke extra kosten leidde. Die tijd lijkt nu, een hoge uitzondering daargelaten, achter ons te liggen.

Duwponton

Het duwponton is 6 x 4 meter groot en is in 2010 aangekocht om (destijds) schapen te vervoeren en kleine onderhoudswerkzaamheden te doen. Dit ponton schrijven we in 15 jaar af (tot 2025).

Installatie YOSS

Onze mobiele Yoss-vuilwaterpomp is in 2014 tweedehands aangeschaft ten behoeve van het project "Vuilwaterboot". De installatie staat niet op de balans.

Húskes

We hebben een drietal Húskes in eigendom en beheer, waarmee we ook het afgelopen vaarseizoen een innovatieve en volledig zelfvoorzienende rioolwaterzuivering als pilot hebben aangeboden aan de watersporters. Op dit moment beheren we er een op de Marchjepôlle, op de Noarder Alde Wei en nabij Gaastmeer op de Grutte Gaastmar. Hiermee zorgen we ervoor dat mensen hun vuilwater niet langer overboord hoeven te pompen en dat zij niet massaal hun behoefte hoeven doen op plekken waar dat niet wenselijk is, zoals op onze ligplaatsen. We zien duidelijke resultaten op deze drie locaties. De Húskes zijn met bijdragen van derden ontwikkeld en staan niet op onze balans. De lasten voor het onderhoud zijn fors en zijn door ons niet structureel begroot, omdat het een pilot betreft. De structurele dekking van deze onderhoudskosten is onderwerp van gesprek met onze deelnemers. In de jaarstukken 2021 zijn ze verantwoordelijk voor een (incidentele) niet begrote last van € 40.000.

Borden netwerken

De knooppuntenborden en informatiepanelen van de knooppuntennetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. Hetzelfde geldt voor de TOPs. In totaal is bijna 2.800 km fietspad in Fryslân (incl. Ooststellingwerf ca. 3.000 km) voorzien van knooppuntbebording (816 respectievelijk 860 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3700 km (incl. Ooststellingwerf 4.212 km) wandelpad is voorzien van knooppunten (1.966 respectievelijk 2.196 knooppunten). Eind 2021 zijn er in totaal 10 TOPs gerealiseerd.

Kantoorinventaris

De kantoorinventaris is inmiddels volledig afgeschreven. Vanwege de activeringsgrens van € 25.000 zullen de meeste lasten voor inventaris in de toekomst via de exploitatie lopen.

2.4 Financiering

We handelen conform het vernieuwde Treasurystatuut en de Financiële Verordening. Langlopende schulden hebben we op dit moment niet. Wel hebben we in 2021 een kortlopende lening (voor een half jaar) van € 1,0 miljoen aangetrokken via de Nederlandse Waterschapsbank. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

We hebben geen rentelasten uit vreemd vermogen, omdat de rente voor vreemd vermogen op dit moment nul tot negatief is. Voor de volledigheid geven we de maxima voor zowel de renterisiconorm als de kasgeldlimiet. De renterisiconorm bedraagt 20% van de grondslag, zijnde het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar (€ 2,10 miljoen); de renterisiconorm bedraagt € 0,42 miljoen.
De kasgeldlimiet bedraagt voor gemeenschappelijke regelingen 8,20% van het begrotingstotaal (lasten) van het betreffende boekjaar. De kasgeldlimiet bedraagt € 0,17 miljoen.

Schatkistbankieren

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van (het verplicht) Schatkistbankieren. De overheid stelt ook Gemeenschappelijke Regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg is het verlies van rente-inkomsten, hoewel het op dit moment in sommige gevallen aantrekkelijker lijkt om gelden te lenen, dan uit te zetten.

Ten aanzien van het Schatkistbankieren geldt een minimaal drempelbedrag van € 0,25 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt tot 1 juli 2021 0,75% van het begrotingstotaal (€ 2,10 miljoen), ergo afgerond € 16.000. Marrekrite dient derhalve een (minimale) drempel aan te houden van € 0,25 miljoen.

Per 1 juli 2021 is het minimale drempelbedrag gewijzigd in € 1,0 miljoen. De norm voor het bepalen van het drempelbedrag bij een lagere overheid bedraagt per 1 juli 2021 2,0% van het begrotingstotaal (€ 2,10 miljoen), ergo afgerond € 42.000. Marrekrite dient derhalve per 1 juli 2021 een (minimale) drempel aan te houden van € 1,0 miljoen.

Berekening benutting Dremplebedrag Schatkistbankieren				
Begrotingsbedrag verslagjaar				2.097.877
Drempelbedrag 0,75% van het begrotingsbedrag (tot 01/07/2021)				15.734
Minimaal drempelbedrag tot 01/07/2021				*250.000*
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)				41.958
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021				*1.000.000*
	1e kwartaal	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Buiten schatkist	103.263	136.380	109.308	412.475
Ruimte onder drempel	146.737	113.620	890.692	587.525

2.5 Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten in het programma Bedrijfsvoering bestonden tot nu toe uit de salariskosten van de 9 vaste medewerkers. Met ingang van de Jaarstukken 2019 rekenen we – voor zover mogelijk – de loonkosten als directe kosten toe aan de verschillende programma's, inclusief een opslag voor overhead. De niet toe te rekenen loonkosten en overige indirecte kosten blijven achter op het programma Bedrijfsvoering. Voor speciale projecten en in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is, huren we tijdelijk externe medewerkers of advies in. Eind 2021 zijn, los van de 9 vaste medewerkers, 2 ingehuurde medewerkers (parttime) werkzaam voor Marrekrite. Ook hebben we via Empatec medewerkers bij ons gedetacheerd ten behoeve van maaiwerkzaamheden. Daarnaast is er in verband met ziektevervanging een tijdelijke medewerker in dienst. Bij nieuwbouwprojecten -vervangingsinvesteringen- nemen we zowel de interne als de externe personeelskosten zo veel mogelijk mee in de projectkosten (inhuur ingenieursbureau en directe personeelskosten vermeerderd met een opslag voor overhead).

Personeel (bezetting)	
directeur	0,89
officemanager	0,67
officemanager (ziektevervanging vanaf 01/07/2021)	0,33
coördinator waterrecreatie	0,89
coördinator landrecreatie	0,67
projectadviseur landrecreatie	1,00
technisch medewerker watersport	0,78
medewerker milieuboot	1,00
medewerker groenonderhoud (vanaf 01/02/2021)	0,92
medewerker groenonderhoud	1,00
vacature	0,00
TOTAAL	**8,14**

2.6 Verbonden partijen

Niet van toepassing.

2.7 Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. We bezitten locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren. Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren. Wanneer we kansen zien om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) dan trachten we deze te verzilveren. Het dagelijks bestuur dient altijd in te stemmen met verkoop; het algemeen bestuur dient in te stemmen als de baten voor deze verkoop niet begroot cq. gepland zijn.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom meestal niet mogelijk, tenzij een bestemmingswijziging plaatsvindt. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendom in relatie tot een gewijzigde bestemming alleen zeer zelden sprake.

3

Jaarrekening 2021

3.1 Balans per 31 december 2021

Activa	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2021
Materiele vaste activa		
Investeringen maatschappelijk nut	5.041.526	6.194.591
Investeringen economisch nut	188.484	166.835
Vaste activa	**5.230.010**	**6.361.426**
Voorraden	3.867	5.095
Uitzettingen <1jr	663.126	325.488
Overlopende activa	12.412	14.145
Liquide middelen	138.763	85.173
Vlottende activa	**818.168**	**429.901**
Totaal Activa	**6.048.177**	**6.791.327**

Passiva	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2021
Eigen Vermogen	-5.162.521	-4.663.877
Onverdeeld resultaat 2021	-	-130.982
Vaste passiva	**-5.162.521**	**-4.794.859**
Vlottende schulden <1jr	-158.585	-451.791
Kortlopende leningen <1jr	-500.000	-1.000.000
Overlopende passiva	-227.072	-544.677
Vlottende passiva	-885.657	-1.996.468
Totaal Passiva	**-6.048.178**	**-6.791.327**

3.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft en de nadere regels die Marrekrite daarover heeft opgenomen in haar financieel beleid.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De vergelijkende cijfers en toelichtingen zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva tegen nominale waarden opgenomen. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij *vòòr* het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Investeringen met een economisch nut

De materiele activa zijn tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs gewaardeerd. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de betreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruikduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grond wordt niet afgeschreven. Bij de waardering hiervan wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting blijvend is. In eerste instantie zullen we hiervoor een verliesvoorziening treffen, zodat deze bij gewijzigde marktomstandigheden kan vrijvallen. Alleen in uiterste gevallen boeken we waarde af op onze bezittingen, namelijk als er geen enkel zicht is op een eventueel herstel van de waarde (de waardevermindering is definitief).

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Gronden en terreinen	n.v.t
Vervoermiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investeringen met een maatschappelijk nut

Investeringen met een maatschappelijk nut activeren we evenals investeringen met een economisch nut met ingang van het jaar volgend op de levering cq. gereedmelding van de investering. We schrijven via de lineaire afschrijvingsmethodiek af over de verwachte gebruiksduur, waarbij we in voorkomende gevallen rekening kunnen houden met een eventuele restwaarde. Normaliter schrijven we af tot nihil.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen (in jaren) voor investeringen > € 25.000:

Steigers	40 jaar
Damwanden	50 jaar
MarBoeien	10 jaar

Activa in bestelling

De als “onderhanden werken” opgenomen investeringen/bezittingen zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de directe kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen, kosten van bouw- en woonrijp maken, maar ook de directe loonkosten vermeerderd met een opslag voor overhead), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten, indien van toepassing.

Vlottende activa

Winsten worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht. Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake voorzieningen gevormd tegen nominale waarde en op de balans gezet.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Geringe vorderingen worden afgewaardeerd bij het opmaken van de jaarstukken.

Vaste Passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruitontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

3.3 Toelichting op de balans per 31 december 2021

Activa	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2021
Materiele vaste activa		
Investeringen maatschappelijk nut	5.041.526	6.194.591
Damwanden	*3.158.861*	*4.058.135*
Steigers	*1.354.671*	*1.618.201*
MarBoeien	*17.734*	*15.141*
Activa in bestelling	*510.260*	*503.114*
Investeringen economisch nut	188.484	166.835
Machines, apparaten en installaties	*11.948*	*5.892*
Vervoermiddelen	*121.994*	*107.387*
Gronden en terreinen	*42.708*	*42.708*
Overige MVA	*11.834*	*10.848*
Vaste activa	**5.230.010**	**6.361.426**
Voorraden	3.867	5.095
Gereed product en handelsgoederen	*3.867*	*5.095*
Uitzettingen <1jr	663.126	325.488
Debiteuren	-	-
Overige vorderingen	-	*9.108*
Vorderingen openbare lichamen	*663.126*	*171.381*
BNG Schatkistbankieren	-	*145.000*
Overlopende activa	12.412	14.145
Overige activa	*12.412*	*14.145*
Liquide middelen	138.763	85.173
Kas	*238*	*61*
RABO rekening courant	*62.046*	*34.114*
ING rekening courant	*76.479*	*50.998*
Vlottende activa	**818.168**	**429.901**
Totaal Activa	**6.048.177**	**6.791.327**

Specificatie en verloop boekwaarde Materiele vaste activa 2021

	Beginbalans	Investeringen	Des investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Saldo 31/12
Materiele vaste activa							
Investeringen maatschappelijk nut	5.041.526	1.765.352	-510.260	-102.026	-	-	6.194.592
Damwanden	*3.158.861*	*963.800*	-	*-64.525*	-	-	*4.058.136*
Steigers	*1.354.671*	*298.438*	-	*-34.908*	-	-	*1.618.201*
MarBoeien	*17.734*	-	-	*-2.593*	-	-	*15.141*
Activa in bestelling	*510.260*	*503.114*	*-510.260*	-	-	-	*503.114*
Investeringen economisch nut	188.484	-	-	-21.649	-	-	166.835
Machines, apparaten en installaties	*11.948*	-	-	*-6.056*	-	-	*5.892*
Vervoer-middelen	*121.994*	-	-	*-14.607*	-	-	*107.387*
Gronden en terreinen	*42.708*	-	-	-	-	-	*42.708*
Overige MVA	11.834	-	-	-986	-	-	10.848
Vaste activa	**5.230.010**	**1.765.352**	**-510.260**	**-123.675**	**-**	**-**	**6.361.427**

Nadere toelichting

Investeringen in maatschappelijk nut

De totale vervangingsinvesteringen in damwanden en steigers met maatschappelijk nut liggen in 2021 fors lager dan in 2020. In totaal is er circa € 1,26 miljoen euro aan investeringen gepleegd (exclusief overlopende investeringen uit 2020 en inclusief overlopende investeringen naar 2022). We hebben via de tussenrapportage gemeld aan het algemeen bestuur dat we € 1,5 miljoen zouden investeren. Het resterende investeringsvolume loopt door naar 2022.

Specificatie activa in bestelling in 2021	Balanswaarde 31-12-2020	Mutatie	Balanswaarde 31-12-2021
Activa in bestelling			
Activa in bestelling 2020 verschuiving naar MVA (in gebruik) 2020	510.260	-510.260	-
Activa in bestelling 2021		503.114	503.114
	510.260	**-7.146**	**503.114**

Activa in bestelling

Onder deze post is het deel van de vervangingsinvesteringen opgenomen dat op 31 december 2021 nog niet gereed gemeld was. Het betreft in totaal € 503.000 aan projecten dat via de balans overloopt naar 2022.

Investeringen in economisch nut

Geen bijzonderheden.

Uitzettingen <1jr

Specificatie van uitzettingen <1jr in 2021	Boekwaarde 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2021
Debiteuren			
Vorderingen op bedrijven en instellingen	-	-	-
Overige vorderingen	9.108	-	9.108
Vorderingen openbare lichamen	171.381		171.381
BTW-doorschuifregeling	-	-	-
Overige vorderingen	*171.381*	-	*171.381*
BNG Schatkistbankieren	145.000	-	145.000
	325.488	**-**	**325.488**

Debiteuren

Het betreft hier vorderingen op derden, niet zijnde overheidsbedrijven.

Vorderingen op openbare lichamen

Het betreft hier diverse vorderingen op de provincie in verband met een aantal projecten.

BNG Schatkistbankieren

Naast bankrekeningen bij ING en Rabo houdt Marrekrite een rekening aan bij de BNG ten behoeve van Schatkistbankieren. Ultimo 2021 hield Marrekrite € 145.000 aan in de schatkist. De bij ING en Rabo aangehouden bedragen liggen ruim onder de geldende minimale drempel van € 1,0 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren	
Begrotingsbedrag verslagjaar	2.097.877
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag (tot 01/07/2021)	15.734
Minimaal drempelbedrag tot 01/07/2021	*250.000*
Drempelbedrag 2,0% van het begrotingsbedrag (per 01/07/2021)	41.958
Minimaal drempelbedrag per 01/07/2021	*1.000.000*

	1e kwartaal	**2e kwartaal**	**3e kwartaal**	**4e kwartaal**
Buiten schatkist	103.263	136.380	109.308	412.475
Ruimte onder drempel	146.737	113.620	890.692	587.525

Passiva	Saldo 31/12/2020	Saldo 31/12/2021
Eigen Vermogen	-4.739.877	-4.663.877
Algemene Reserve	*-3.203.079*	*-3.203.079*
Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	*-1.346.659*	*-1.296.659*
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	*-190.138*	*-164.138*
Onderhoudsfonds	-	-
Landrecreatiefonds	-	-
Onverdeeld resultaat 2020	-422.644	-
Onverdeeld resultaat 2021	-	-130.982
Vaste passiva	**-5.162.521**	**-4.794.859**
Vlottende schulden <1jr	-158.585	-451.791
Schulden leveranciers en handelskredieten	*-113.523*	*-16.230*
Overige schulden	*-45.062*	*-435.561*
Kortlopende leningen <1jr	-500.000	-1.000.000
Schulden aan kredietinstellingen	*-500.000*	*-1.000.000*
Overlopende passiva	-227.072	-544.677
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Verplichtingen aan overheidslichamen	*-227.072*	*-544.677*
Vlottende passiva	**-885.657**	**-1.996.468**
Totaal Passiva	**-6.048.178**	**-6.791.327**

Verloop boekwaarde vaste passiva 2021

	Beginbalans	Toevoegingen	
Eigen Vermogen	-4.739.877	-	
Algemene Reserve	*-3.203.079*	-	
Bestemmingsreserve Baggeren (BB)	*-1.346.659*	-	
Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)	*-190.138*	-	
Onverdeeld resultaat 2020	-422.644	-	
Onverdeeld resultaat 2021	-	-	
Vaste passiva	**-5.162.521**	**-**	

Nadere toelichting

Eigen vermogen

Na de herschikking van onze reservepositie verleden jaar hebben we een zeer robuuste algemene reserve, die we in overleg met de deelnemers de komende jaren geleidelijk afbouwen. De belangrijkste bestemmingsreserve is die ten behoeve van het baggeren. In onze beleidsnota hebben we aangegeven dat we op dit moment deze bestemmingsreserve beschouwen als ware het een voorziening. Zodra er beter zicht is op de meerjarige baggeropgave kunnen we bekijken hoe we naar de toekomst toe willen omgaan met deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Baggeren (BB)

De bestemmingsreserve Baggeren heeft ten doel de ligplaatsen die in eigendom of beheer van de GR zijn, bereikbaar te houden. De onttrekking ad. € 50.000 die heeft plaatsgevonden in 2021 is bij de Turap vastgesteld en toegelicht: *"we hebben de voorbereidingskosten voor de geplande werkzaamheden in 2022 niet op de juiste manier meegenomen in de baggerbudgetten: ze maken onderdeel uit van het budget 2022. Om uitvoering in 2022 te realiseren moeten we de kosten in 2021 maken, in verband met toeristisch seizoen en de seizoensbeperkingen ten aanzien van flora en fauna".*

	Onttrekkingen	Bestemming 2020	Overige verminderingen	Saldo 31/12
	76.000	-	-	-4.663.877
	-	-	-	-3.203.079
	50.000	-	-	-1.296.659
	26.000	-	-	-164.138
	-	422.644	-	-
	-	-	-	-130.982
	76.000	**422.644**	**-**	**-4.794.859**

Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie (BIOR)

De bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie dient om te kunnen participeren in nieuwe ontwikkelingen en innovaties op het gebied van recreatie in Fryslân – passend binnen de doelstellingen van de GR – zodat het algemeen bestuur de hiermee gepaard gaande kosten incidenteel kan bekostigen, alvorens deze eventueel een plaats krijgen in de reguliere exploitatie van de GR. De onttrekking ad. € 26.000 die heeft plaatsgevonden in 2021 is bij de Turap vastgesteld en toegelicht: *"in het verleden is door het bestuur een toezegging gedaan van ca. € 30.000 voor een bijdrage aan de provincie Groningen voor het "rondje Lauwersmeer". De bijdrage was tot nu toe niet betaald door Marrekrite en is inmiddels verrekend met de provincie. De werkelijke kosten zijn iets lager uitgevallen. Wij dekken deze kosten uit de reserve BIOR".*

Onverdeeld resultaat 2021

De jaarrekening heeft een positief resultaat van afgerond € 131.000. Dat is ongeveer € 7000 lager dan de bijstelling van het resultaat, die in de tussentijdse rapportage is gepresenteerd

Het verschil is ontstaan door een hogere incidentele opbrengst van de wimpelverkopen/donaties en vrijwillige bijdragen ad. € 30.000; een voordeel als gevolg van de toerekening van uren aan investeringen ad. € 30.000 (dit doen we voorzichtigheidshalve alleen op rekeningbasis) en een extra last in de exploitatie als gevolg van de vrijval van de investering ten behoeve van het Rondje Snitser Mar (deel 1) waar Marrekrite via een besluit van het algemeen bestuur een bijdrage van € 60.000 heeft gedaan, te dekken uit de algemene reserve. De gerealiseerde bijdrage komt uit op € 57.000. Een bestemmingsvoorstel voor het resultaat vindt u in de aanbiedingsbrief van de Jaarstukken 2021.

Vlottende schulden <1 jr

Specificatie overige schulden 2021	
Omzetbelasting	-19.672
Provincie Fryslân: DNB 2020	-177.738
BTW-doorschuif deelnemers	-124.789
Gemeente Noardeast-Fryslân: Sud Ie	-20.000
Overige schulden niet gespecificeerd	-93.362
	-435.561

Het betreft hier onder andere de BTW-ondernemers aangifte 4e kwartaal aan de Belastingdienst; de terugbetaling van het rekeningresultaat aan de provincie (deelnemersbijdrage) en een bijdrage aan een steiger bij Ezumazijl in het kader van het project Sud Ie van de gemeente Noardeast-Fryslân.

Kortlopende schulden <1 jr

Specificatie kortlopende leningen <1jr	
Kasgeldlening NWB-bank rente 0%,(duur 14-10-2021 tot 01-03-2022)	1.000.000
	1.000.000

We hebben in 2021 een kasgeldlening opgenomen via de Nederlandse Waterschapsbank om in onze korte termijn liquiditeit te voorzien. De condities zijn gunstig: we betalen geen rente voor het afsluiten van deze kasgeldlening.

Overlopende passiva

Specificatie en verloop boekwaarde overlopende passiva 2021	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-
De van Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	-544.677

Hierbij een specificatie van het verloop van de overige projecten: het project Tsjûkemar waar we nog een eiland gaan opwaarderen; een ontvangen bijdrage van de provincie voor een vervolg op het Rondje Snitser Mar (deel 2, hierover dient nog besluitvorming plaats te vinden); het project TOPs waarmee we volop in uitvoering zijn en de projecten Landpaden, Waterknooppunten en Campertoerisme, waarvoor we extra bijdragen van de provincie hebben ontvangen.

Naam project/ financier	Beginbalans	Inkomsten	Uitgaven	Vrijval	Saldo 31/12
Overige NL-overheidslichamen:					
Project Tsjûkemar	-227.072	-	106.072	-	-121.000
Project Rondje Snitser mar 2022	-	-275.000	5.609	-	-269.391
Project TOP-netwerk Fryslân	-	-177.810	43.524	-	-134.286
Overige projecten < 25.000	-	-20.000	-	-	-20.000
	-227.072	-472.810	155.205	-	-544.677

Niet uit de balans blijkende langlopende financiële verplichtingen en rechten

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan de Emmakade 87A te Leeuwarden. De huur bedraagt € 1.089,38 per maand. Het huurcontract is inmiddels per kwartaal opzegbaar. Wijziging van de huurprijs vindt plaats op basis van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks alle huishoudens, gepubliceerd door het CBS.

Huur boxruimte en bootruimte

Marrekrite huurt voor de opslag van materiaal 2 boxen aan de Ouddeelstraat 6 te Leeuwarden, en voor de bijboot van de milieuboot een schiphuis. De maandelijkse huur voor deze drie ruimten bedraagt tezamen € 682. De huurovereenkomst is inmiddels per kwartaal opzegbaar. De huur voor het schiphuis is jaarlijks opzegbaar.

Leasecontracten bedrijfsauto's

Marrekrite heeft drie leasecontracten voor bedrijfsauto's, die lopen tot en met 11 juli 2022, voor een totaalbedrag van € 16.300 per jaar.

Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzonderheden.

3.4 Programmarekening 2021

Exploitatie-resultaat	Begroting 2021			Begroting 2021 na wijziging		
Programma	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Bedrijfsvoering	725.000	-855.480	-130.480	700.000	-855.480	-155.480
Waterrecreatie	1.082.324	-782.091	300.233	1.107.324	-813.254	294.070
Landrecreatie	189.232	-296.889	-107.657	189.232	-296.889	-107.657
Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-194.417	-50.000
Ontwikkelingen	11.456	-7.000	4.456	350.746	-422.290	-71.544
Wimpels e.d.	165.000	-12.000	153.000	165.000	-12.000	153.000
Resultaat voor bestemming	2.317.429	-2.097.877	219.552	2.656.719	-2.594.330	62.389
Mutaties reserves	-	-	-	76.000	-	76.000
TOTAAL RESULTAAT	**2.317.429**	**-2.097.877**	**219.552**	**2.732.719**	**-2.594.330**	**138.389**

Reserves	Saldo	Mutaties	Saldo	Gewijzigd	Mutaties	Saldo
Toevoeging/ onttrekking	**per 1-1-2021**		**na wijziging**	**saldo*****		**na wijziging**
Algemene Reserve (AR)	3.509.375	219.552	3.728.927	3.203.078	-	3.203.078
Baggerfonds/ BB*	1.346.659	-	1.346.659	1.346.659	-50.000	1.296.659
Ontwikkelings-fonds/BIOR**	190.138	-	190.138	190.138	-26.000	164.138
Subtotaal	**5.046.172**	**219.552**	**5.265.724**	**4.739.875**	**-76.000**	**4.663.875**

* Baggerfonds heet na vaststelling nota reserves en voorzieningen "Bestemmingsreserve Baggeren" (BB)
** Ontwikkelingsfonds heet na vaststelling nota reserves en voorzieningen "Bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling Recreatie" (BIOR)
*** Het resultaat 2020 is niet bestemd naar de algemene reserve zoals bij begroting 2021 is aangenomen
**** Het saldo van de jaarrekening 2021 zal conform besluitvorming algemeen bestuur uitbetaald worden aan de deelnemers

	Jaarrekening 2021****			Jaarrekening 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	500.526	-734.010	-233.485	738.688	-822.937	-84.248
	1.093.995	-774.078	319.917	1.092.938	-761.792	331.146
	198.132	-275.556	-77.424	214.288	-264.532	-50.243
	144.417	-204.314	-59.897	144.417	-92.789	51.628
	128	-76.250	-76.122	5.125	-	5.125
	194.470	-12.477	181.993	180.197	-10.960	169.237
	2.131.668	-2.076.686	54.982	2.375.654	-1.953.009	422.644
	76.000	-	76.000	-	-	-
	2.207.668	**-2.076.686**	**130.982**	**2.375.654**	**-1.953.009**	**422.644**

	Saldo per 1-1-2021	Mutaties	Saldo na wijziging	Saldo per 1-1-2020	Mutaties	Saldo na wijziging
	3.203.078	-	3.203.078	2.599.723	603.355	3.203.078
	1.346.659	-50.000	1.296.659	1.346.659	-	1.346.659
	190.138	-26.000	164.138	190.138	-	190.138
	4.739.875	**-76.000**	**4.663.875**	**4.136.520**	**603.355**	**4.739.875**

3.5 Toelichting en verschillenanalyse op de programmarekening 2021

We lichten de verschillen groter dan € 25.000 toe voor de baten en lasten. Het restant van de verschillen op de programma's bestaat uit saldi van kleinere mee- en tegenvallers.

Programma Bedrijfsvoering

Baten (- € 199.474)

De realisatie doorschuif-BTW is aanmerkelijk lager (€ 225.000) dan we hadden begroot als gevolg van een lager volume investeringen dan in 2020. De overige verschillen zijn per afwijking kleiner dan € 25.000.

Lasten (€ 121.470)

De realisatie doorschuif-BTW is aanmerkelijk lager (€ 225.000) dan we hadden begroot als gevolg van een lager volume investeringen dan in 2020. Deze brengen we in rekening aan onze deelnemers; het voorschot voor 2021 bedroeg € 600.000. De overige voordelen zijn per afwijking kleiner dan € 25.000: o.a. lagere PR&communicatiekosten (€ 20.000) als gevolg van Corona en lagere reis- en verblijfskosten (€ 10.000). De doorbelastingen daarentegen zijn lager dan begroot. Dit leidt tot een nadeel van € 140.000 (per saldo budgetneutraal over de hele begroting).

Programma Waterrecreatie

Baten (- € 13.329)

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 40.000)

De doorbelastingen op het programma Waterrecreatie zijn lager dan begroot (€ 100.000) Dagelijks onderhoud kent meevallers door lagere kosten aannemers en provincie (€ 40.000) Ook het groenbeheer en onderhoud heeft minder gekost in 2021 (€ 25.000): met name minder maaikosten door andere inzet personeel (deels in dienst nemen). Verder hebben we met de Pilot Hûskes weliswaar een groot succes geboekt bij de watersporters, de onderhoudslasten van deze voorzieningen vallen bij ons in de realisatie (€ 40.000). Het project Rondje Snitser Mar (deel 1) is inmiddels afgerond.

Marrekrite doet hierin een bijdrage (€ 60.000). Het algemeen bestuur heeft hiervoor een bijdrage uit de algemene reserve beschikbaar gesteld. De werkelijke kosten bedragen € 57.000. Deze bijdrage zat als een claim in de algemene reserve en was in 2021 niet begroot (toezegging uit het verleden). Via resultaatsbestemming onttrekken we de gerealiseerde kosten uit de algemene reserve.

Programma Landrecreatie

Baten (€ 8.900)

Geen bijzonderheden.

Lasten (€ 21.333)

Geen bijzonderheden.

Programma Baggeren

Baten

Geen bijzonderheden.

Lasten (- € 9.897)

Geen bijzonderheden t.o.v. de tussentijdse rapportage.

Programma Ontwikkelingen

Baten (- € 350.618)

We hebben de begroting gewijzigd voor verschillende projecten, o.a. de TOP-structuren. We hebben de ontvangen bijdragen overgeboekt naar de balans, evenals de kosten. Zo houden we inzichtelijk wat het gehele project aan kosten met zich meebrengt. Als gevolg daarvan vallen de begrote exploitatiebaten en -lasten "vrij" (per saldo 0).

Lasten (€ 346.040)

We hebben de begroting gewijzigd voor verschillende projecten: o.a. de TOP-structuren. We hebben de ontvangen bijdragen overgeboekt naar de balans, evenals de kosten. Zo houden we inzichtelijk wat het gehele project aan kosten met zich meebrengt. Als gevolg daarvan vallen de begrote exploitatiebaten en -lasten "vrij" (per saldo 0).

Programma Wimpels e.d.

Baten (€ 29.470)

We hebben – net als in 2020 – meer omzet uit wimpels, donateurs en vrijwillige bijdragen. We hadden voor 2021 ook meer wimpels ingekocht dan in 2020.

Lasten

Geen bijzonderheden.

WANDELNETWERK
34
WANDELNETWERK
34
36
36
37
29

3.6 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten Marrekrite Jaarrekening 2021 (per programma)			
			LASTEN
	Programma	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
1	Bedrijfsvoering	-97.000	-112.978
2	Waterrecreatie	-32.500	-153.018
3	Landrecreatie	-43.817	-51.258
4	Baggeren	-50.000	-59.897
5	Ontwikkelingen	-26.000	-26.176
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-
	SUBTOTAAL incidentele lasten	**-249.317**	**-403.326**
			BATEN
	Programma	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
1	Bedrijfsvoering	-	-
2	Waterrecreatie	-	-
3	Landrecreatie	43.817	50.380
4	Baggeren	50.000	50.000
5	Ontwikkelingen	26.000	26.000
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	-	-
	SUBTOTAAL incidentele baten	**119.817**	**126.380**
	TOTAAL incidentele baten en lasten	**-129.500**	**-276.947**

SPECIFICATIE LASTEN EN BATEN > EUR 25.000				
a	Bedrijfsvoering: inhuur/detachering personeel	-76.000	-96.000	L
b	Bedrijfsvoering: leasekosten auto's	-21.000	-16.978	L
c	Waterrecreatie: onderhoud voorzieningen provincie	-30.000	-20.788	L
d	Waterrecreatie: exploitatielasten Húskes	-	-37.553	L
e	Waterrecreatie: Rondje Snitser Mar (deel 1)	-	-56.882	L
f	Waterrecreatie: extra onderhoud en inkorten MK2	-	-30.866	L
g	Landrecreatie: incidentele onderhoudskosten	-43.817	-51.258	L
h	Landrecreatie: incidentele onderhoudskosten	43.817	50.380	B
i	Baggeren: extra kosten ivm voorbereidingen 2022	-50.000	-59.897	L
j	Baggeren: dekking via reserve baggeren	50.000	50.000	B
k	Ontwikkelingen: afrekening rondje Lauwersmeer	-26.000	-26.176	L
l	Ontwikkelingen: dekking via reserve BIOR	26.000	26.000	B
m	overige incidentele baten en lasten	-2.500	-6.929	L
		-129.500	**-276.947**	

3.7 Wet Normering Topinkomens (WNT)

De Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is per 1 januari 2013 ingegaan. De verantwoording in deze jaarstukken is opgesteld op basis van het meest recente verantwoordingsmodel.

Het bezoldigingsmaximum voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt in 2021 € 209.000 op basis van een fulltime dienstverband (36 uur per week). Het in de tabel weergegeven individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is gebaseerd op de aanstellingsomvang van de topfunctionaris in dienst van Marrekrite, de directeur.

De directeur valt onder de definitie van topfunctionaris in het kader van de WNT. De bezoldiging ligt significant lager dan het individueel toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum.

Marrekrite maakt gebruik van de vereenvoudigde verantwoording voor AB en DB leden, conform verantwoordingsmodel 1d. Dit betekent dat niet alle vereiste bezoldigingsgegevens zijn opgenomen in de jaarrekening.

Dagelijks Bestuur	
deelnemers	**bestuursleden**
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer De Man
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee

Algemeen Bestuur	
deelnemers	**bestuursleden**
Provincie Fryslân (voorzitter)	Mevrouw Fokkens
Gemeente Achtkarspelen	De heer De Haan
Gemeente Dantumadiel	De heer Agricola
Gemeente De Fryske Marren	De heer Veltman
Gemeente Harlingen	De heer Schoute
Gemeente Heerenveen	Mevrouw Rinkes
Gemeente Leeuwarden	De heer Wassink
Gemeente Noardeast-Fryslân	De heer Boerema
Gemeente Opsterland	De heer Jonkman
Gemeente Smallingerland	De heer Van Beek
Gemeente Súdwest-Fryslân	De heer De Man
Gemeente Tytsjerksteradiel	Mevrouw Hoekstra
Gemeente Waadhoeke	Mevrouw De Pee
Gemeente Weststellingwerf	De heer Hoen

WNT-verantwoording 2021 GR Marrekrite

De WNT is van toepassing op GR Marrekrite. Het voor Marrekrite toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (Algemeen bezoldigingsmaximum) 1.

1. Bezoldiging topfunctionarissen.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling 2.

Bedragen x € 1	**L. Touwen**
Functiegegevens	**directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	80.767
Beloningen betaalbaar op termijn	6.241
Subtotaal	*87.008*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	185.778
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0
Bezoldiging	**87.008**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2020	
Functiegegevens	**directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	73.472
Beloningen betaalbaar op termijn	6.000
Subtotaal	*79.472*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	178.667
Bezoldiging	**79.472**

4

Controleverklaring Bentacera

bentacera

Aan het Algemeen Bestuur van
de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap
voor het Friesche Waterland "De Marrekrite"

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland "De Marrekrite" (hierna: 'Marrekrite') te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:
- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Marrekrite per 31 december 2021 als van de baten en lasten over 2021 in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021, vanwege het belang van de aangelegenheden zoals beschreven in de paragraaf "De basis voor ons afkeurend oordeel inzake rechtmatigheid", niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:
1. de balans per 31 december 2021;
2. de programmarekening over 2021;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en
4. verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT), als zelfstandig paragraaf onderdeel uitmakend van het jaarverslag van Marrekrite.

De basis voor ons goedkeurend oordeel inzake getrouwheid
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en het door het algemeen bestuur vastgestelde Normenkader Rechtmatigheid Gemeenschappelijke Regeling Marrekrite vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Marrekrite zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bentacera Registeraccountants B.V.
Lavendelheide 17
Postbus 129
9200 AC Drachten

T (088) 321 08 60
drachten@bentacera.nl
IBAN: NL27RABO0157957667
BIC: RABONL2U

KvK-nummer:
01100531
Btw-nummer:
NL812168628B01

Onze vestigingen:
Bolsward
Dokkum
Drachten
Heerenveen
Leeuwarden
Sneek

bentacera.nl

De basis voor ons afkeurend oordeel inzake rechtmatigheid
In de jaarrekening zijn de lasten van diverse inkopen opgenomen. Onze controle heeft uitgewezen dat deze lasten voor een bedrag van € 449.000 niet rechtmatig tot stand zijn gekomen, als gevolg van het niet voldoen aan de Europese aanbestedingsregels. Dit bedrag hebben wij daarom aangemerkt als rechtmatigheidsfout.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 20.750. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstoleranties bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. De materialiteit is gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteits-voorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 600 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- de programmaverantwoording en
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

bentacera.nl

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten ingevolge artikel 213 lid 3 onder d van de Gemeentewet, artikel 217 lid 3 onder d van de Provinciewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordening van de Marrekrite. In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het BADO, controleverordening dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 10 februari 2022

Bentacera Registeraccountants B.V.
was getekend

T.A. Schurer RA

bentacera.nl

Bijlagen bij de jaarstukken 2021

Overzicht baten en lasten (verplichte indeling BBV) Jaarrekening 2021

	Marrekrite	Begroting 2021			
		Baten	Lasten	Saldo	
1	Bedrijfsvoering (excl overhead)	725.000	-713.000	12.000	
2	Waterrecreatie	1.082.324	-670.091	412.233	
3	Landrecreatie	189.232	-252.889	-63.657	
4	Baggeren	144.417	-144.417	-	
5	Ontwikkelingen	11.456	-7.000	4.456	
6	Wimpels, donateurs en vrijwilligers	165.000	-12.000	153.000	
	Overhead	-	-298.480	-298.480	
	Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	
	Heffing Vpb	-	-	-	
	Onvoorzien	-	-	-	
	SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	**2.317.429**	**-2.097.877**	**219.552**	

	Jaarrekening 2021			Jaarrekening 2020		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	500.526	-503.582	-3.057	738.688	-135.274	603.414
	1.093.995	-774.078	319.917	1.092.938	-761.792	331.146
	198.132	-275.556	-77.424	214.288	-264.532	-50.243
	144.417	-204.314	-59.897	144.417	-92.789	51.628
	128	-76.250	-76.122	5.125	-	5.125
	194.470	-12.477	181.993	180.197	-10.960	169.237
	-	-230.428	-230.428	-	-687.663	-687.663
	76.000	-	76.000	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	2.207.668	**-2.076.686**	**130.982**	2.375.654	-1.953.009	422.644

Overzicht IV-3 taakvelden Gemeenschappelijke Regelingen; Marrekrite Jaarrekening 2021

				BATEN
		Begroting 2021	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020
0.1	Bestuur	-	-	-
0.4	Overhead	-	-	-
0.5	Treasury	-	-	-
0.8	Overige baten en lasten	2.292.429	2.107.488	2.351.473
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	76.000	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-
2.1	Verkeer en vervoer	25.000	24.180	24.180
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-
7.2	Riolering	-	-	-
	TOTAAL BATEN	**2.317.429**	**2.207.668**	**2.375.653**

				LASTEN
		Begroting 2021	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2020
0.1	Bestuur	-10.000	-17.004	-13.950
0.4	Overhead	-298.480	-230.428	-687.663
0.5	Treasury	-3.000	-3.474	-3.935
0.8	Overige baten en lasten	-712.000	-488.950	-649.363
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-
0.10	Mutaties reserves	-	-	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-219.552	-130.982	-422.644
2.1	Verkeer en vervoer	-30.044	-62.005	-51.006
2.4	Economische havens en waterwegen	-678.322	-826.123	-120.323
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-366.031	-411.149	-370.438
7.2	Riolering	-	-37.553	-56.330
	TOTAAL LASTEN	**-2.317.429**	**-2.207.668**	**-2.375.653**
	TOTAAL SOM BATEN EN LASTEN	**-**	**0**	**0**

recreatieschap
marrekrite